

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по ключова компетентност „Многоезикова компетентност“

1. Заглавие

МНОГОЕЗИКОВА КОМПЕТЕНТНОСТ

2. Дефиниция

Тази компетентност определя способността за ефективно ползване на различни езици по подходящ начин за комуникация. Тя като цяло обхваща същите основни умения като тези на езиковата грамотност: основава се на способността за разбиране, изразяване и тълкуване на понятия, мисли, чувства, факти и мнения, както в устен, така и в писмен вид (слушане, говорене, четене и писане), в подходящ кръг обществени и културни контексти в съответствие със собствените желания или нужди. Компетентността по чужди езици включва историческо измерение и межкултурни компетентности. Тя се основава на способността за посредничество между отделните езици и носители, както е описано в Общата европейска референтна рамка. Когато е уместно тази компетентност може да включва поддържане и доразвиване на компетентностите по майчиния език, както и усвояването на официалния език или езици на съответната държава.

3. Наименование на темата на обучение

ОБЩ РУСКИ ЕЗИК (A1–B1).

4. Актуалност и приоритетност

Програмата е приоритетна, тъй като Ключова компетентност 2: Многоезикова компетентност е сред приоритетните оси на Програма 'Развитие на човешките ресурси' (ПРЧР 2021-2027), насочена към повишаване на конкурентоспособността и улесняване на международната мобилност на работната сила. Обучението е съобразено с Общата европейска референтна рамка (ОЕРА/CEFR).

- Руският език е един от шестте официални езика на ООН и се говори от над 250 милиона души по света, което го прави ключов инструмент за международна комуникация, бизнес и дипломация.
- Подпомага професионалната интеграция, социалното включване и международното сътрудничество в рамките на разширените търговски и икономически мрежи в Евразия и ОНД.
- Дава инструмент за активно участие в разнообразни професионални сфери (туризъм, технологии, международна търговия, транспорт и логистика), свързани с рускоезична среда.

5. Целева група

Целевата група включва безработни и заети лица, които са одобрени и притежават ваучер за обучение по Ключова компетентност 2: Многоезикова компетентност съгласно условията на ПМС № 48/04.04.2023 г. Няма ограничения за тяхното образование или предходен статут. Възрастта на обучаемите е над 16 години. Размерът на учебната група е до 20 обучаеми.

6. Цели

Основна цел:

Развитие на многоезикова компетентност чрез усвояване на руски език на нива A1, A2 и B1, което да позволи успешно покриване на ниво B1 по Общата европейска референтна рамка (ОЕЕР/CEFR) в рамките на 300 учебни часа.

Подцели:

- Развиване на комуникативни умения във всички езикови умения (четене, писане, слушане, говорене) за самостоятелно общуване в ежедневни и професионални ситуации на руски език.
- Усвояване на основни граматически структури и лексика, необходими за ефективна комуникация на работното място и за улесняване на международната мобилност в рускоезична среда.
- Формиране на нагласа за самообучение, учене през целия живот и межкултурна осъзнатост при работа и общуване в рускоезична среда.

7. Очаквани резултати

Общи:

ЗНАНИЯ	УМЕНИЯ	НАГЛАСИ
Познава основни граматични, лексикални и синтактични структури на руски език, съответстващи на Ниво B1 по ОЕЕР/CEFR. Разбира основни фрази, термини и функционален речник в ежедневни и професионални ситуации.	Справя се в повечето комуникативни ситуации на руски език, свързани с работа и ежедневието. Може да съставя прости свързани текстове и да изразява мнения по познати теми. Умее да разбира основните моменти от стандартна реч.	Проявява положително отношение към руския език и към езиковото и културното многообразие. Придобива нагласа за учене през целия живот и интеркултурна осъзнатост. Цени многоезичността като инструмент за личностна и професионална реализация.

Специфични (по CEFR):

- **A1 (100 учебни часа):** След завършване на нивото обучаемият разбира и използва познати ежедневни изрази и много прости фрази. Може да се представи и да задава/отговаря на въпроси за лична информация, при условие че събеседникът говори бавно и ясно.
- **A2 (100 учебни часа):** След завършване на нивото обучаемият разбира изречения и често употребявани изрази, свързани с работа, пазаруване и непосредствена среда. Общува в прости рутинни ситуации, изискващи пряк обмен на информация.
- **B1 (100 учебни часа):** След завършване на нивото обучаемият се справя в повечето ситуации, срещани при пътуване и работа в рускоезична среда. Може да съставя свързани текстове по познати теми и да изразява мнения и обяснения.

8. Съдържание на обучението (с граматически и лексикални характеристики)

Учебното съдържание е структурирано в три модула (Ниво A1, A2 и B1) с общ хорариум от 300 учебни часа. Съдържанието покрива необходимите граматични и лексикални изисквания, като прилага комуникативен подход с доминираща практическа насоченост (70% практика).

МОДУЛ I: Ниво A1 (100 учебни часа):

- **Граматика:** Усвояване на основните граматични структури за елементарна комуникация. Включва: руска азбука (кирилица) и фонетична система (произношение, ударение,

редукция на гласни); лични и притежателни местоимения; съществителни имена – три рода и основни падежи (именителен, винителен, предложен); глаголи от I и II спрежение в сегашно и бъдеще просто; отрицание с "не"; въведение в миналото време.

- **Лексика:** Усвояване на функционален речник за непосредствени нужди. Обхваща: лична информация (поздрави, представяне, числа 1–20, цветове, националности); ежедневиe (семейство, професии, дейности, 外觀); дом и среда (жилище, мебели, храни, напитки) и ориентация в градска среда (транспорт, магазини, указания).
- **Професионален и социокултурен фокус:** Формиране на базова социокултурна осъзнатост. Включва: формални/неформални обръщения ("Вы"/"ты"); разбиране на кратки обществени надписи и указания на руски; основи на руския речеви етикет и ключови реалии (имена, патроними, обичаи).

Модул	Тема	Брой часов е	Форма на обучение	Методи на обучение		
		Хорариум (Общо)	Теория (Т)	Практика (П)		
Модул I:	A1.1. Азбука, фонетика, представяне и поздрави	20 ч.	6 ч.	14 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A1.2. Семейство, ежедневиe и описания	25 ч.	7 ч.	18 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A1.3. Дом, среда и местоположение	30 ч.	9 ч.	21 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A1.4. Минало и бъдеще (основни)	15 ч.	5 ч.	10 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A1.5. Обобщение и тест A1	10 ч.	3 ч.	7 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
ОБЩО НИВО A1:		100 ч.	30 ч.	70 ч.		

МОДУЛ II: Ниво A2 (100 учебни часа):

- **Граматика:** Усвояване на минали и бъдещи времена и сравнителни структури. Включва: минало свършено и несвършено (видова двойка); бъдеще сложно; всички падежи на съществителните имена (дателен, творителен, родителен); степени на прилагателните; числа до 1000; модални думи ("можно", "нужно", "нельзя") и управление на глаголи с падежи.
- **Лексика:** Разширяване на речника в сферите на личния опит, работата и обществото. Обхваща: описание на минали преживявания (пътувания, истории); здраве, спорт и хобита; планове и уговорки; комуникация (по телефон, кратки писмени съобщения) и описание на руската социокултурна среда.
- **Професионален и социокултурен фокус:** Развитие на умения за социално и професионално взаимодействие. Фокус върху: обсъждане на минал опит; общуване по телефон и бизнес кореспонденция; разбиране на официални и медийни текстове на ниво A2.

Модул	Тема	Брой часов е	Форма на обучение	Методи на обучение		
		Хорариум (Общо)	Теория (Т)	Практика (П)		
Модул II:	A2.1. Минало свършено и несвършено – видова двойка	20 ч.	6 ч.	14 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A2.2. Бъдеще сложно и планове	25 ч.	7 ч.	18 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A2.3. Падежна система – дателен, творителен, родителен	30 ч.	9 ч.	21 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A2.4. Степени на прилагателните и модални думи	15 ч.	5 ч.	10 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	A2.5. Обобщение и тест A2	10 ч.	3 ч.	7 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
ОБЩО НИВО A2:		100 ч.	30 ч.	70 ч.		

МОДУЛ III: Ниво B1 (100 учебни часа):

- **Граматика:** Усвояване на по-сложни синтактични и морфологични структури. Включва: причастия (действителни и страдателни) и деепричастия; пасивен залог; условни изречения (реални и нереални); косвена реч; сложносъчинени и сложноподчинени изречения; глаголно управление с предлози; най-употребяваните фразеологизми и устойчиви словосъчетания.
- **Лексика:** Разширяване на лексиката за абстрактни и професионални теми. Обхваща: образование, работа и лични постижения; технологии, медии и обществени теми; изразяване на мнения, прогнози и аргументация; формална комуникация с институции.
- **Професионален и социокултурен фокус:** Развитие на критично мислене и делови стил. Фокус върху: водене на дискусии и аргументация на руски; анализ на медийна информация; официална кореспонденция и делови документи; разбиране на руската работна и институционална среда.

Модул	Тема	Брой часов е	Форма на обучение	Методи на обучение		
		Хорариум (Общо)	Теория (Т)	Практика (П)		

Модул	Тема	Брой часов е	Форма на обучение	Методи на обучение		
Модул III:	В1.1. Причастия, деепричастия и пасивен залог	25 ч.	7 ч.	18 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	В1.2. Условни изречения и сложен синтаксис	30 ч.	9 ч.	21 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	В1.3. Косвена реч и глаголно управление с предлози	20 ч.	6 ч.	14 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	В1.4. Фразеологизми, делови стил и официална реч	15 ч.	5 ч.	10 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
	В1.5. Обобщение и тест В1	10 ч.	3 ч.	7 ч.	Дистанционна	Активни и интерактивни
ОБЩО НИВО В1:		100 ч.	30 ч.	70 ч.		

9. Организация и методика на обучение

Обучението се провежда изцяло в дистанционна форма (онлайн), като се прилага комуникативно-ориентиран подход, изцяло съобразен с изискването за доминираща практическа насоченост (минимум 70% практика). Учебният процес е организиран в три модула (А1, А2 и В1), всеки с продължителност 100 учебни часа.

9.1. Техническо и организационно осигуряване:

- **Синхронно обучение** (в реално време): Използва се платформа за видеоконферентна връзка (напр. Zoom, MS Teams, Google Meet) за провеждане на лекции, интерактивни сесии и дискусии, покриващи пълния хорариум (300 учебни часа) на обучението, съгласно чл. 4, ал. 7 от Правилника за определяне на условията и реда за предоставяне на ваучери (ПМС № 48/2023 г.).

9.2. Прилагани методи:

Използват се активни и интерактивни методи, адаптирани за електронна среда, като: ролеви игри, дискусии в малки групи (чрез breakout rooms), симулации на разговори в руска работна, туристическа и социална среда, и казуси, свързани с реална комуникация на руски. Фокусът е върху говорене и писане с незабавна обратна връзка от преподавателя.

10. Ресурсно осигуряване

10.1. Преподавателски ресурси:

Обучението се води от преподаватели с висока езикова квалификация по руски език и професионален опит в преподаването на езика. Преподавателите притежават дигитална компетентност и опит в прилагането на дистанционни интерактивни методи.

10.2. Техническо и материално осигуряване (за дистанционна форма):

Осигурен е достъп до лицензирана платформа за синхронно обучение. Всички учебни материали (учебници, работни тетрадки, аудио- и видеоматериали, граматични справочници) са достъпни в електронен/дигитален формат.

10.3. Учебна литература:

Използва се актуална учебна система по руски език, съобразена с ОЕЕР (напр. „Русский язык сегодня“, „Поехали в Россию“ или друг одобрен комплект), която подпомага развитието на четирите езикови умения и покрива лексиката за практически и професионален фокус.

11. Оценяване

Механизмът за контрол и оценяване е модулен и се провежда след всеки завършен етап (Модул А1, А2, В1), за да се удостовери покриването на съответното ниво по Общата европейска езикова рамка (CEFR).

11.1. Контрол на присъствието:

Присъствието на обучаемите се проследява чрез електронен дневник и/или вградените функции на платформата, за да се гарантира участието в пълния хорариум (300 учебни часа).

11.2. Текущ контрол:

Провеждат се междинни тестове по четирите езикови умения (слушане, четене, говорене, писане) в края на всеки модул (А1, А2).

11.3. Финален изпит:

Провежда се задължителен финален изпит за удостоверяване на постигнатото ниво В1. В съответствие с изискванията на Указанията за разработване на програми за обучение по ключови компетентности по ПРЧР 2021-2027 г., този финален изпит се провежда извън общия хорариум от 300 учебни часа, предназначен за обучение. Общата продължителност на финалния изпит е 4 учебни часа. Изпитът има писмена и устна част и включва:

- **Писмен компонент (тест за рецептивни умения):** проверка на уменията за слушане с разбиране и четене с разбиране на руски.
- **Практическа задача (писмено продуциране):** съставяне на официален имейл или кратък текст по позната професионална или социална тема за оценка на уменията за писане на руски.
- **Устен компонент (устно продуциране):** свободен разговор, представяне на тема и дискусия/аргументация, оценен по критериите на Общата европейска езикова рамка (CEFR).

12. Продължителност

Общ хорариум на обучението (Модули I, II, III): 300 учебни часа.

- Ниво А1: 100 учебни часа.
- Ниво А2: 100 учебни часа.
- Ниво В1: 100 учебни часа.

Продължителност на финалния изпит (извън хорариума): 4 учебни часа.

Обща продължителност на предоставяната услуга (обучение + оценяване): 304 учебни часа.

13. Документ

След успешно завършване на пълния хорариум (300 учебни часа) и успешно полагане на финалния изпит за ниво В1 (който се провежда след завършване на Модул III) се издава сертификат за придобито ниво В1 на владение на руски език, съгласно Общата европейска езикова рамка (CEFR) и изискванията на МТСП.

Успешното завършване на Модул I (A1) и Модул II (A2) се удостоверява чрез вътрешни протоколи/документи за преминаване към следващо ниво.